

Obr. 3. BabyCup

Obr. 4. Optimální tvar lžiček

klonění hrnečku tak, aby pacient nemusel zaklánět hlavu a tím zmínil riziko leaku a predeglutivní aspirace. Další výhodou je, že se snadno drží a umožňuje regulaci průtoku tekutiny (19).

- **Dysphagia cup** má oválný tvar, který nabízí svým uzpůsobením dostatečný prostor pro nos a umožňuje pití tekutiny ve správné pozici bez záklonu hlavy. Je zatížený a má odnímatelný široký podstavec, takže pomáhá snížit nebezpečí rozlití tekutiny u pacientů s tremorem. Výhodou je široký úchyt, díky němuž je možné držet hrnek celou dlaní. Byl navržen pro pacienty s neurodegenerativními onemocněními, pro stavy po cévní mozkové příhodě, úrazech hlavy apod. (20).
- **Novo Cup** je průhledný pohár, kdy má uživatel plnou kontrolu nad tokem tekutiny tím, že saje přes pevné brčko umístěné ve víčku. Má měrné rysky, čímž umožňuje měřit objem vypité tekutiny. Je ideální pro pacienty s omezenou hybností hlavy a krku.
- **Sure Grip Mug** je sklenička s jednoduchým ergonomickým úchopem, na kterou existují různá víčka (včetně termálního víčka reagujícího na teplotu tekutiny) s různými průměry brček. Dle průměru lze použít zahuštěné či nezahuštěné tekutiny. Každé víčko má ventil, který zabraňuje úniku tekutiny, pokud je sklenice převrácena.

- **Provale Cup** poskytuje kontrolovaný omezený tok tekutiny do úst (5 ml nebo 10 ml) bez nutnosti zaklonit hlavu uživatele, tuto tekutinu dávkuje. To je důležité zejména u pacientů po cévní mozkové příhodě nebo u osob trpících demencí. Z tohoto hrnečku profitují i děti s neurovývojovými poruchami.

- **Kapi Cup** pohárky mají na straně, ze které se nepije, výřez, díky čemuž mohou být nakláněny bez omezení nosu. To umožňuje pacientovi vyhnout se zaklánění hlavy dozadu a tím minimalizovat nebezpečí aspirace tekutiny (20).

- **Maroon spoons** jsou pevné lžičky, které mají mělké, úzké misky a jejich design usnadňuje přijímání potravy do úst ve srovnání s tradiční lžící. Prospěch z používání těchto lžic budou mít dospělí i děti s obtížemi s příjmem stravy, kteří mají oslabený retní uzávěr, hypersenzitivitu dutiny ústní atd. (20).

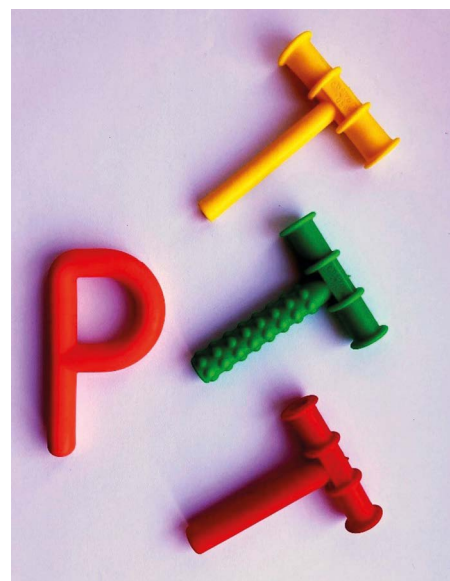
- **Lžičky** je třeba vybírat tak, aby měly správný tvar (Obr. 4). Ty lze nalézt i v běžně dostupných obchodních řetězcích. Pro efektivní krmení by miska lžičky měla být relativně plochá, aby se jídlo dalo snadno odebírat horním rtem. Lžička by měla být pevná a odpovídat velikosti úst pacienta. Hmotnost lžičky i délka její rukojeti by měla odpovídat individuálním potřebám pacienta. Lžičku je možné zatížit, udělat zajímavou, ergonomicky upravit (19).

Rehabilitační, terapeutické pomůcky

- **Chewy tubes** – žvýkácké trubičky byly navrženy s cílem procvičování dovedností kousání a žvýkání (Obr. 5). Pomáhají zlepšit stabilitu čelisti. Jsou to duté válce, které jsou netoxické, a dají se využít i v rámci chuťové stimulace namáčením do různých jídel. Mají různé velikosti průměru, díky tomu se dají použít od batolecího věku až do dospělosti.

- **Ora-Light** je systém k procvičování orální motoriky (Obr. 6). Jde o rehabilitační nástroj, který pomáhá zdravotníkům k docílení a maximalizaci výsledků rehabilitačních cvičení u pacientů s ústními motorickými obtížemi. Cílem tohoto systému je posílení svalstva jazyka, rtů a tváří

Obr. 5. Žvýkácké trubičky Chewy tubes

Obr. 6. Systém k procvičování orální motoriky Ora-light

a usnadnění neuromuskulární koordinace schopnosti mluvit a polykat. Tyto cvičné pomůcky mají aktivací tvar, strukturu držátka a patrové části, čímž posilují senzory zpětnou vazbu. Cílem je dosáhnout opakování správného vzorce a automatizace nacvičovaného úkolu (20, 21).

- **Vestibulární clona** je pomůcka, která je určena pro dětské i dospělé pacienty, kteří mají oslabené mimické svalstvo rtů, nesprávnou klidovou polohu jazyka, malokluzi a jiné problémy (Obr. 7). Velikost volíme dle věku a velikosti anatomických struktur.

- **Neuromuskulární elektrická stimulace** zvyšuje efektivitu klasických terapeutických přístupů pomocí elektrostimulace. Cílí na posilování svalů podílejících se na polykání a zmírnění jejich atrofizace. Stimulací lze mj. ovlivnit sílu orálního svalstva, kořene jazyka, schopnost elevace hyolaryngeálního komplexu, podpořit kompetenci hlasivkového uzávěru (Obr. 9) (2).